

Rapport

Datum: 24 februari 2006
Rapportnummer: 2006/065

Klacht

Verzoeker klaagt erover dat het arrondissementsparket te Arnhem bij brief van 11 december 2003 heeft geweigerd om aan hem een afschrift te doen toekomen van een proces-verbaal van aangifte tegen hem, gedaan door zijn ex-echtgenote.

Beoordeling

I. Feiten

1. Verzoeker heeft tezamen met zijn ex-echtgenote, mevrouw Z, twee dochters.

In mei 2003 heeft mevrouw Z aangifte tegen verzoeker gedaan van het plegen van ontucht met (één van) hun dochters.

Het regionale politiekorps Gelderland-Zuid heeft verzoeker op 12 augustus 2003 uitgenodigd om naar het politiebureau te komen. Daar aangekomen heeft de politie verzoeker aangehouden op verdenking van het plegen van ontucht met een minderjarige. Verzoeker is ingesloten en in verzekering gesteld. Verzoeker is na enkele dagen weer heengezonden, omdat er onvoldoende bewijs was dat hij het feit had gepleegd. Bij brief van 27 augustus 2003 heeft de politie verzoeker namens de officier van justitie meegedeeld dat de zaak is geseponeerd .

Namens verzoeker heeft zijn advocaat het regionale politiekorps Gelderland-Zuid op 18 september 2003 verzocht om in verband met een mogelijk beklag tegen deze beslissing en een parallel lopende civiele zaak, een afschrift toe te zenden van het proces-verbaal. Het regionale politiekorps Gelderland-Zuid heeft dit verzoek vervolgens doorgestuurd aan het arrondissementsparket te Arnhem.

2. De hoofdofficier van justitie heeft het verzoek om verstrekking van het proces-verbaal afgewezen. De betreffende brief van 11 december 2003 aan de advocaat van verzoeker vermeldt dat op grond van de toepasselijke wet- en regelgeving de hoofdofficier van justitie de bevoegdheid heeft om strafrechtelijke informatie aan derden te verstrekken indien dit voortvloeit uit een behoorlijke taakuitoefening en voor zover een zwaarwegend openbaar belang daartoe noodzaakt.

Als reden voor de afwijzing wordt genoemd dat voor het doen van een aangifte terzake een tegen hem gedane valse aangifte het geenszins noodzakelijk is dat verzoeker beschikt over het proces-verbaal. Ten tweede vormt het voeren van een procedure omtrent de omgangsregeling van de betrokken dochters voor het Openbaar Ministerie (OM) geen grondslag voor het verstrekken van informatie aan civiele partijen. Voorts had de ex-echtgenote voldoende gemotiveerd aangegeven dat zij zich verzet tegen een verstrekking van stukken uit het proces-verbaal aan verzoeker.

Op grond van het voorgaande is de hoofdofficier van oordeel dat er met betrekking tot het verzoek van verzoeker een zwaarwegend openbaar belang ontbreekt en dat niet is voldaan aan het noodzakelijkheidscriterium. Ten slotte is in de brief geconcludeerd dat het gemotiveerde verzet van mevrouw Z dermate zwaarwegend is te achten dat artikel 43e van de Wet bescherming persoonsgegevens (Wbp; zie Achtergrond, onder 1.5.) er op van toepassing kon worden verklaard, hetgeen eveneens aan een verstrekking van het proces-verbaal in de weg staat.

3. Bij brief van 22 december 2003 heeft verzoeker zijn verzoek onderbouwd met nog een extra reden, namelijk om inzicht te verkrijgen in hetgeen zijn dochters daadwerkelijk was overkomen. Omdat hij weet dat hij zelf onschuldig is, vreest hij dat er mogelijk wel iets met zijn dochters is gebeurd en nog steeds voortduurt.

Voor het parket te Arnhem was dit geen reden om alsnog tot verstrekking over te gaan.

II. Met betrekking tot de klacht van verzoeker

1. Verzoeker klaagt erover dat het arrondissementsparket te Arnhem bij brief van 11 december 2003 heeft geweigerd om aan hem een afschrift te doen toekomen van een proces-verbaal van aangifte tegen hem, gedaan door Z, zijn ex-echtgenote.

2.1. De minister van Justitie acht de klacht niet gegrond.

Hij wees er allereerst op dat het proces-verbaal waar verzoeker om heeft gevraagd persoonsgegevens bevat niet alleen van verzoeker zelf, maar ook van Z en de beide dochters. De vraag naar het proces-verbaal kan daarom worden opgevat als een verzoek om inzage van eigen gegevens (art. 35 Wbp; zie Achtergrond, onder 1.3.), maar ook als een verzoek om verstrekking van persoonsgegevens die betrekking hebben op de ex-echtgenote en dochters, waarbij verzoeker als derde wordt aangemerkt (toetsing aan art. 8 Wbp; zie Achtergrond, onder 1.2.).

In de eerste situatie staat bezwaar en beroep open tegen een afwijzende beslissing.

In de tweede situatie is er geen bestuursrechtelijk rechtsmiddel en kan de verzoeker zich tot de Nationale ombudsman wenden. In zijn reactie aan de Nationale ombudsman is de minister daarom op de tweede situatie ingegaan en heeft beoordeeld of het proces-verbaal aan verzoeker (als derde) kon worden verstrekt voor doeleinden gelegen buiten de strafrechtspleging. Daarbij is getoetst aan artikel 8 Wbp en de Aanwijzing verstrekking van strafrechtelijke gegevens aan derden voor buiten de strafrechtspleging gelegen doeleinden (Aanwijzing Wbp).

2.2. De minister van Justitie merkte op dat de aangifte tegen verzoeker door het OM is geseponeerd op het politiebureau. Om die reden is de aangifte niet ingezonden naar het arrondissementsparket te Arnhem, en is de zaak niet ingeschreven in COMPAS

(registratiesysteem van het OM). De Aanwijzing Wbp is echter beperkt tot de via COMPAS en de hoger beroepssystemen toegankelijke strafdossiers (zie Achtergrond, onder 2.1.).

Nu de politie het proces-verbaal van aangifte in verband met de behandeling van het onderhavige verzoek heeft toegestuurd aan de privacymedewerker van het arrondissementsparket - waardoor het een onderdeel van een OM-dossier, niet-zijnde een strafdossier, is geworden - is volgens de minister de Wbp ook op dit OM-dossier van toepassing. Hoewel de Aanwijzing Wbp in formele zin niet van toepassing is op stukken die niet in COMPAS zijn geregistreerd, is de minister van oordeel dat het verzoek analoog aan de Aanwijzing moet worden beoordeeld.

2.3. Voor de beantwoording van de vraag of verstrekking in het onderhavige geval mogelijk is, is volgens de minister van Justitie artikel 8 onder e van de Wbp bepalend. Hieruit volgt dat de verstrekking noodzakelijk moet zijn voor de goede vervulling van een publiekrechtelijke taak van het OM. In paragraaf 6.2 van de Aanwijzing Wbp is uiteengezet in welke gevallen persoonsgegevens kunnen worden verstrekt voor buiten de strafrechtspleging gelegen doeleinden. De minister stelt voorop dat de beide door verzoeker genoemde doelen voor verstrekking geen doelen zijn die expliciet als doel voor verstrekking in de Aanwijzing Wbp zijn opgenomen. De minister is dan ook met het arrondissementsparket van opvatting dat de door verzoeker genoemde doeleinden van verstrekking geen doelen zijn ten behoeve waarvan het OM stukken kan en moet verstrekken. Immers, voor een aangifte is het voor een burger niet noodzakelijk zelf te beschikken over de vermoedelijk valse aangifte.

Evenmin is de minister van oordeel dat er aanleiding is geweest om gegevens te verstrekken aan een ouder in verband met procedures omtrent de omgangsregeling. Het OM is zeer terughoudend met het verstrekken van persoonsgegevens ten behoeve van civiele procedures. Het OM heeft als algemene beleidslijn dat derden - met uitzondering van slachtoffers - niet worden gefaciliteerd in te volgen (civielrechtelijke) procedures. Dat behoort immers niet tot de taak van het OM.

Voorts heeft de minister opgemerkt dat als er informatie uit een strafdossier naar het oordeel van het OM relevant is voor bijvoorbeeld de advisering van de Raad voor de Kinderbescherming aan de civiele rechter in voogdij- en omgangskwesties, het OM deze informatie (al dan niet op verzoek van de Raad voor de Kinderbescherming) aan de Raad kan verstrekken. In de onderhavige zaak is het OM niet gebleken dat er aanleiding is om gegevens te verstrekken aan de Raad voor de Kinderbescherming.

Gelet op het vorenstaande meent de minister dat het arrondissementsparket te Arnhem op goede gronden en in overeenstemming met de Aanwijzing Wbp de verstrekking van het proces-verbaal aan verzoeker heeft geweigerd.

3. De Nationale ombudsman overweegt als volgt.

Het vereiste van actieve en adequate informatieverstrekking houdt in dat bestuursorganen burgers met het oog op de behartiging van hun belangen actief en desgevraagd van adequate informatie voorzien. De toegang tot informatie is voor veel situaties genormeerd in wettelijke regelingen.

Het proces-verbaal waar verzoeker om heeft gevraagd is opgesteld in het kader van een strafrechtelijk (voor)onderzoek waarin verzoeker als verdachte was aangemerkt, en zijn kinderen en vroegere echtgenote als slachtoffers/aangever(s). Het Wetboek van Strafvordering (WvSv) geeft aan de verdachte een aanspraak (met een voorbehoud) op kennisneming van stukken betreffende zijn zaak. Een verzoek om het proces-verbaal dat door of namens verzoeker was ingediend vóór seponering van zijn strafzaak had aan bepalingen uit dat wetboek moeten worden getoetst. Daarbij tekent de Nationale ombudsman aan dat hij in die fase niet bevoegd is klachten daarover te onderzoeken, omdat de wet voor de verdachte een procedure bij de rechtbank openstelt wanneer hem kennisneming van stukken wordt geweigerd.

Andere wetgeving strekt ertoe om ter bescherming van de persoonlijke levenssfeer de verspreiding en het gebruik van bepaalde persoonlijke informatie reguleren. Hier is met name van belang de Wbp die tot 1 september 2004 het kader vormde voor kennisneming en verstrekking van (gegevens uit) strafdossiers door het OM voor zover niet een specifieke wettelijke regeling (zoals het WvSv) van toepassing is. Nu het verzoek van verzoeker om over het proces-verbaal te beschikken dateert van drie weken na afsluiting van het strafrechtelijk onderzoek, zal de Nationale ombudsman de Wbp betrekken bij de beoordeling van de afwijzing van het verzoek, zoals ook het OM het verzoek aan die wet en een daarop gebaseerde aanwijzing heeft getoetst.

4. Elke verwerking van persoonsgegevens, zowel het verstrekken als ontvangen, moet zijn gebaseerd op een grondslag uit artikel 8 Wbp. Dit betekent dat de officier van justitie heeft moeten nagaan of hij een grondslag had om de informatie aan verzoeker te kunnen verstrekken, en of verzoeker als ontvanger een grondslag had om de informatie te mogen ontvangen.

De voor het OM in deze zaak relevante wettelijke grondslagen van artikel 8 Wbp om informatie aan een derde te verstrekken zijn: dat de betrokkene zijn ondubbelzinnige toestemming heeft verleend, dat verstrekking noodzakelijk is om een wettelijke verplichting na te komen of dat verstrekking noodzakelijk is voor de goede vervulling van een publiekrechtelijke taak van het OM (zie onderdeel a, c, en e van artikel 8 Wbp en Aanwijzing Wbp: zie Achtergrond, onder 1.2. en 2.3.).

5. De voormalig echtgenote van verzoeker heeft bezwaar gemaakt tegen verstrekking aan hem (zie Bevindingen, onder A.4.), zodat eerstgenoemde grond hier niet aan de orde is. Voorts bestond voor het OM geen wettelijke verplichting tot verstrekking van het proces-verbaal aan verzoeker. Ten slotte heeft het OM te Arnhem terecht geoordeeld dat

afgifte niet noodzakelijk is voor de goede vervulling van een publiekrechtelijke taak van het OM. Het informeren van verzoeker - door afgifte van stukken - over wat in het kader van een afgesloten strafzaak is verklaard over mogelijk misbruik van zijn kinderen, noch het aanleveren van stukken aan een van de partijen in een civiele procedure over een omgangsregeling strekt tot vervulling van de taak van het OM, de (strafrechtelijke) handhaving van de rechtsorde. En de Nationale ombudsman is het met het OM eens dat een eventueel strafrechtelijk onderzoek naar valse aangifte door Z zeer wel kon worden uitgevoerd zonder dat een kopie van de bewuste aangifte aan verzoeker werd verstrekt.

6. Bij gebreke van een deugdelijke wettelijke grondslag voor verstrekking mocht het OM niet aan het verzoek van verzoeker voldoen, wat er ook zij van het bestaan van een grondslag in de Wbp voor het ontvangen van het proces-verbaal door verzoeker.

De Nationale ombudsman is daarom van oordeel dat het OM door te weigeren geen

vereiste van behoorlijkheid heeft geschonden, met name niet het vereiste van actieve en adequate informatieverstrekking.

De onderzochte gedraging is behoorlijk.

Conclusie

De klacht over de onderzochte gedraging van het arrondissementsparket te Arnhem is niet gegrond.

Onderzoek

Op 23 februari 2004 ontving de Nationale ombudsman een verzoekschrift van de heer X te Y, met een klacht over een gedraging van het arrondissementsparket te Arnhem.

Naar deze gedraging, die wordt aangemerkt als een gedraging van de minister van Justitie, werd een onderzoek ingesteld.

In het kader van het onderzoek werd de minister van Justitie verzocht op de klacht te reageren en een afschrift toe te sturen van de stukken die op de klacht betrekking hebben.

Vervolgens werd verzoeker in de gelegenheid gesteld op de verstrekte inlichtingen te reageren.

Het resultaat van het onderzoek werd als verslag van bevindingen gestuurd aan betrokkenen. De minister van Justitie en verzoeker berichtte dat het verslag hun geen aanleiding gaf tot het maken van opmerkingen.

Bevindingen

De bevindingen van het onderzoek luiden als volgt:

A. feiten

1. Verzoeker heeft tezamen met zijn ex-echtgenote, mevrouw Z, twee dochters.

In mei 2003 deed mevrouw Z aangifte tegen verzoeker van het plegen van ontucht met (één van) zijn dochters.

Het regionale politiekorps Gelderland-Zuid nodigde verzoeker op 12 augustus 2003 uit om naar het politiebureau te komen. Daar aangekomen hield de politie verzoeker aan op verdenking van het plegen van ontucht met een minderjarige. Verzoeker werd ingesloten en in verzekering gesteld. Verzoeker werd na enkele dagen weer heengezonden.

Bij brief van 27 augustus 2003 deelde de chef van het district De Waarden van het regionale politiekorps Gelderland-Zuid namens de officier van justitie aan verzoeker mee dat hij voor de ontucht niet zou worden vervolgd, omdat er onvoldoende bewijs was dat hij het feit had gepleegd.

2. Namens verzoeker verzocht zijn advocaat het regionale politiekorps Gelderland-Zuid bij brief van 18 september 2003 om het volgende:

"...Op 27 augustus 2003 heeft cliënt van u een kennisgeving seponering ontvangen. In verband met een mogelijk beklag tegen deze beslissing en een parallel lopende civiele zaak verzoek ik u mij een afschrift van het proces-verbaal toe te zenden..."

3. Het regionale politiekorps Gelderland-Zuid deelde verzoeker hierop mee dat het de politie ingevolge de bepalingen van de Wet politieregisters niet was toegestaan om kopieën te verstrekken uit de politieregisters. Omdat het Openbaar Ministerie (OM) in deze de sepotbeslissing had genomen, stuurde de politie het verzoek door naar het arrondissementsparket te Arnhem.

4. In antwoord op het verzoek liet de privacymedewerker namens de hoofdofficier van justitie te Arnhem voor het College van procureurs-generaal bij brief van 11 december 2003 onder meer het volgende aan de advocaat van verzoeker weten:

"Op uw verzoek zijn de Wet bescherming persoonsgegevens (Wbp: zie Achtergrond, onder 1.; N.o.) en de Aanwijzing verstrekking van strafrechtelijke gegevens aan derden voor buiten de strafrechtspleging gelegen doeleinden (Aanwijzing Wbp: zie Achtergrond, onder 2.; N.o.) (Stc. 2001,154) van toepassing. Op grond van de Wbp i.c. de Aanwijzing Wbp heeft de hoofdofficier van Justitie de bevoegdheid om strafrechtelijke informatie aan derden te verstrekken indien dit voortvloeit uit een behoorlijke taakuitoefening en voor

zover een zwaarwegend openbaar belang daartoe noodzaakt.

U verzoekt in uw brief aan de politie om een afschrift van het proces-verbaal. In een telefonisch overleg dat wij naar aanleiding daarvan voerden gaf u aan dat de reden om het verzoek te doen erin is gelegen dat uw cliënt overweegt aangifte te doen tegen een tegen hem gedane valse aangifte alsmede dat hij overweegt de huidige omgangsregeling ten aanzien van de kinderen te willen aanvechten.

Ten aanzien van uw verzoek overweeg ik het volgende:

In de eerste plaats is het voor het doen van een aangifte door uw cliënt geenszins noodzakelijk dat hij daartoe beschikt over het proces-verbaal. Het staat hem te allen tijde vrij aangifte te doen. Ten tweede vormt het voeren van een procedure omtrent de omgangsregeling van de betrokken kinderen voor het OM geen grondslag voor het verstrekken van informatie aan civiele partijen.

Verder merk ik op dat ik, gezien de belangen van de ex-echtgenote van uw cliënt, mevrouw Z, haar heb verzocht om mij gemotiveerd eventuele bezwaren tegen een verstrekking kenbaar te maken. Mevrouw Z heeft in antwoord op mijn verzoek voldoende gemotiveerd aangegeven dat zij zich verzet tegen een verstrekking van stukken uit het proces-verbaal aan uw cliënt.

Op grond van het voorgaande ben ik van oordeel dat er met betrekking tot uw verzoek een zwaarwegend openbaar belang ontbreekt. Voorts voldoet uw verzoek niet aan het noodzakelijkheidscriterium zoals bedoeld in de Aanwijzing Wbp. Tenslotte acht ik het gemotiveerde verzet van mevrouw Z dermate zwaarwegend dat ik art 43 e (zie Achtergrond, onder 1.5.; N.o.) er op van toepassing verklaar, hetgeen eveneens een verstrekking van het proces-verbaal in de weg staat.

Alles overziend is mijn beslissing dat ik uw verzoek om een afschrift van het proces-verbaal afwijs."

5. Verzoeker deelde de privacymedewerker van het arrondissementsparket te Arnhem hierop bij brief van 22 december 2003 onder meer het volgende mee:

"Enige tijd geleden heeft mijn advocaat (...) u gevraagd om de strafrechtelijke informatie betreffende mijn zogenaamde incest met mijn kind aan hem beschikbaar te stellen. De reden hiervoor is dat ik bij Politie Tiel aangifte wil gaan doen van valse aangifte door mevrouw Z, mijn ex-vrouw. U heeft mij middels uw brief van 11 december jl. laten weten dat u wegens privacy redenen de informatie niet beschikbaar stelt. Deze beslissing betreurt ik zeer, desalniettemin zal ik toch juridische stappen ondernemen om mijn onschuld te bewijzen.

In het belang van mijn kinderen is het een pure noodzaak dat ik de informatie wel had gekregen. De informatie had mij inzicht kunnen geven in de gebeurtenissen die zouden kunnen hebben plaatsgevonden met mijn kinderen: ik weet zelf dat ik onschuldig ben maar ik vrees dat er mogelijk wel iets met mijn kinderen is gebeurd en nog steeds voortduurt. De 'privacy reden' is een magere reden omdat ik wel degelijk weet welke personen hier achter zitten."

6. De privacy medewerker van het arrondissementsparket te Arnhem antwoordde verzoeker bij brief van 5 januari 2004 onder meer als volgt:

"Uit uw brief blijkt dat u een andere visie heeft op de loop van de gebeurtenissen uit het verleden dan uw ex-echtgenote. Het is echter niet aan mij om te beoordelen wie wel of niet gelijk heeft, ook omdat dit buiten de portee valt van uw oorspronkelijke verzoek.

Uit de mij beschikbaar gestelde correspondentie van de Raad voor de Kinderbescherming, AMK en BJZ maak ik op dat er maatregelen getroffen zullen worden ten aanzien van de omgang met uw kinderen door u en uw ex-echtgenote.

Het staat u vrij nadere juridische stappen te ondernemen. Ik raad u aan de belangen van uw kinderen daarbij niet uit het oog te verliezen."

B. Standpunt verzoeker

Het standpunt van verzoeker staat samengevat weergegeven onder Klacht en onder A.5.

C. Standpunt minister

Nadat het College van procureurs-generaal hem van inlichtingen had voorzien, nam de minister van Justitie bij brief van 2 september 2004 het volgende standpunt in:

"...2. Wettelijk kader

In artikel 1, aanhef en onder a van de Wbp wordt het begrip 'persoonsgegevens' gedefinieerd als: 'elk gegeven betreffende een geïdentificeerde of identificeerbare natuurlijke persoon' (zie Achtergrond, onder 1.1.; N.o.).

(...)

Artikel 8 Wbp bepaalt dat persoonsgegevens slechts mogen worden verwerkt indien:

- a. de betrokkene voor de verwerking zijn ondubbelzinnige toestemming heeft verleend;
- b. (...)

c. de gegevensverwerking noodzakelijk is om een wettelijke verplichting na te komen waaraan de verantwoordelijke onderworpen is;

d. (...)

e. de gegevensverwerking noodzakelijk is voor de goede vervulling van een publiekrechtelijke taak door het desbetreffende bestuursorgaan dan wel het bestuursorgaan waaraan de gegevens worden verstrekt, of

f. (...) (zie Achtergrond, onder 1.2.; N.o.).

Ingevolge artikel 35, eerste lid, van de Wbp heeft de betrokkene het recht om zich vrijelijk en met redelijke tussenpozen tot de verantwoordelijke te wenden met het verzoek mede te delen of hem betreffende persoonsgegevens worden verwerkt (zie Achtergrond, onder 1.3.; N.o.). Onder 'verwerken' wordt blijkens de definitie in artikel 1, aanhef en onder b Wbp mede 'vastleggen' verstaan (zie Achtergrond, onder 1.1.; N.o.).

Het tweede lid van artikel 35 Wbp schrijft voor dat 'indien zodanige gegevens worden verwerkt, bevat de mededeling een volledig overzicht daarvan in begrijpelijke vorm, een omschrijving van het doel of de doeleinden van de verwerking, de categorieën van gegevens waarop de verwerking betrekking heeft en de ontvangers of categorieën van ontvangers, alsmede de beschikbare informatie over de herkomst van gegevens'.

Artikel 36, eerste lid, Wbp bepaalt onder meer dat degene aan wie overeenkomstig artikel 35 kennis is gegeven van hem betreffende persoonsgegevens, de verantwoordelijke kan verzoeken deze te verbeteren, aan te vullen, te verwijderen of af te schermen indien deze feitelijk onjuist zijn, voor het doel of de doeleinden van de verwerking onvolledig of niet terzake dienend zijn dan wel anderszins in strijd met een wettelijk voorschrift worden verwerkt (zie Achtergrond, onder 1.4.; N.o.).

(...)

3. Beoordeling

3.1 Gecombineerde persoonsgegevens

De heer X (verzoeker; N.o.) heeft verzocht om een afschrift van het proces-verbaal van aangifte van mw. Z, de ex-echtgenote van X inzake (mogelijk) ontucht met hun dochter (...). Het betreffende proces-verbaal bevat (gecombineerde) persoonsgegevens van onder meer X en Z en hun dochters (...).

3.2 Grondslag afwijzingsbeslissing d.d. 11 december 2003

Uit de brief van het parket te Arnhem van 11 december 2003 blijkt dat het verzoek van X is beoordeeld op basis van de criteria van de Wbp en de Aanwijzing verstrekkingen aan

derden voor buiten de strafrechtspleging gelegen doeleinden (Aanwijzing Wbp).

Niet uitdrukkelijk uit de brief blijkt of het verzoek is beoordeeld als verzoek om inzage *eigen* gegevens (ex artikel 35 Wbp) of als verzoek om de verstrekking van gegevens van een *derde* voor buiten de strafrechtspleging gelegen doeleinden (ex artikel 8 Wbp en de Aanwijzing Wbp).

Volledigheidshalve gaat het College ervan uit dat beoogd werd het verzoek ambtshalve op beide grondslagen te beoordelen.

Voor zover het een verzoek ex artikel 35 Wbp betreft, wijst het College er op dat tegen de afwijzende beslissing het rechtsmiddel open staat van bezwaar en beroep (zie artikel 45 Wbp) (zie Achtergrond, onder 1.6.; N.o.). Door het parket is verzuimd om betrokkene in de brief van 11 december 2003 op de mogelijkheid tot het indienen van een bezwaarschrift te wijzen. Niettemin heeft betrokkene op 22 december 2003 laten weten zich niet te kunnen verenigen met de beslissing van het parket. Het College meent dan ook dat de beslissing van 22 december 2003 alsnog dient te worden aangemerkt als bezwaarschrift. Het College zal daarom op korte termijn betrokkene uitnodigen voor een hoorzitting, en daarna een beslissing op bezwaar nemen. (Zie voor deze bezwaarprocedure hierna onder E.; N.o.).

(...)

Voor zover het verzoek moet worden opgevat als een verstrekking aan een derde voor een buiten de strafrechtspleging gelegen doel, merkt het College op dat voor verzoeker tegen een afwijzende beslissing terzake geen bestuursrechtelijk rechtsmiddel open staat (...). Wel kan verzoeker zich wenden tot de burgerlijke rechter, tot het College bescherming persoonsgegevens, of - zoals in het onderhavige geval - tot de Nationale ombudsman.

3.3 De rechten van verzoeker op basis van de Aanwijzing Wbp

Allereerst merkt het College op dat de aangifte tegen de heer X door het OM is geseponeerd op het politiebureau. De aangifte is dus niet ingezonden naar het parket, en de zaak is dus ook niet ingeschreven in COMPAS.

Uit de Aanwijzing Wbp blijkt dat de toepassing ervan beperkt is tot de via COMPAS en de hoger beroepssystemen toegankelijke strafdossiers. De Aanwijzing ziet in formele zin niet op de verstrekking van andere informatie uit andere gegevensverwerkingen van het OM.

Het onderhavige proces-verbaal is - zo heeft navraag bij het Arnhemse parket geleerd - door de politie in verband met de behandeling van het onderhavige verzoek toegestuurd aan de privacymedewerker van het parket. Het proces-verbaal werd daarmee een onderdeel van een OM-dossier, niet-zijnde een strafdossier.

De Wbp is ook op dit OM-dossier van toepassing. Hoewel de Aanwijzing Wbp in formele zin niet van toepassing is, meent het College dat het verzoek op grond van artikel 8 onder e Wbp (...) analoog aan de Aanwijzing moet worden beoordeeld.

Voor de beantwoording van de vraag of een verstrekking in het onderhavige geval mogelijk is, is artikel 8 onder e bepalend. Hieruit volgt dat een verstrekking noodzakelijk moet zijn voor de goede vervulling van een publiekrechtelijke taak van het OM. In paragraaf 6.2 van de Aanwijzing Wbp is uiteengezet in welke gevallen persoonsgegevens kunnen worden verstrekt voor buiten de strafrechtspleging gelegen doeleinden.

Het College constateert dat de heer X heeft aangegeven de beschikking te willen krijgen over het proces-verbaal om - kortgezegd - een tweetal redenen. In de eerste plaats wenst hij verstrekking ten behoeve van de beoordeling van de vraag of hij aangifte zal gaan doen tegen Z in verband met het doen van valse aangifte. In de tweede plaats vraagt hij om verstrekking in verband met procedures omtrent de omgangsregeling.

Het College stelt voorop dat de beide door X genoemde doelen voor verstrekking geen doelen zijn die expliciet als doel voor verstrekking in de Aanwijzing Wbp zijn opgenomen. Daarbij tekent het College aan dat de Aanwijzing wel een restcategorie kent (paragraaf 6.2 onder j), maar die restcategorie wordt juist vanwege het 'restkarakter' alleen in uitzonderlijke gevallen toegepast.

Het College van procureurs-generaal is met het parket Arnhem van opvatting dat de door X genoemde doeleinden van verstrekking geen doelen zijn ten behoeve waarvan het OM stukken kan en moet verstrekken. Immers, voor een aangifte terzake (...) het Wetboek van Strafrecht is het voor een burger niet noodzakelijk zelf te beschikken over de vermeende valse aangifte.

Evenmin meent het College dat er aanleiding is gegevens te verstrekken aan een ouder in verband met procedures omtrent de omgangsregeling. In de eerste plaats is het OM zeer terughoudend met het verstrekken van persoonsgegevens ten behoeve van civiele procedures. Het OM heeft als algemene beleidslijn dat derden - met uitzondering van slachtoffers - niet worden gefaciliteerd in te volgen (civielrechtelijke) procedures. Dat behoort immers niet tot de taak van het OM. Overigens wordt daarbij opgemerkt dat als er informatie uit een strafdossier naar het oordeel van het OM relevant is voor bijvoorbeeld de advisering van de Raad voor de Kinderbescherming aan de civiele rechter in voogdij- en omgangskwesties, het OM deze informatie (al dan niet op verzoek van de Raad voor de Kinderbescherming) aan de Raad kan verstrekken. (...)

In de onderhavige zaak is het OM niet gebleken dat er aanleiding is om gegevens te verstrekken aan de Raad voor de Kinderbescherming.

Gelet op het vorenstaande meent het College dat het parket te Arnhem op goede gronden en in overeenstemming met de Aanwijzing Wbp de verstrekking van het proces-verbaal aan verzoeker heeft geweigerd..."

D. Reactie verzoeker

Verzoeker reageerde bij emailbericht van 3 oktober 2004 onder meer als volgt:

"Voor zover ik begrijp uit de reactie van de minister van Justitie krijg ik alleen inzage in EIGEN GEGEVENS van het betreffende proces-verbaal. Hiervoor word ik op korte termijn uitgenodigd door het College. U zult begrijpen dat ik geen behoefte heb aan inzage in EIGEN GEGEVENS omdat ik deze al ken, ik heb ze zelf verstrekt.

Ik krijg geen inzage in de overige gegevens en heb hierover geen rechtsmiddelen voor openstaan behalve mijn beklag te doen via de Nationale Ombudsman. Juist over deze gegevens wil ik beschikken en wel om de volgende reden:

1. ik wil graag weten of er verder onderzoek noodzakelijk is inzake deze zogenaamde incestzaak. Ik ben in augustus 2003 niet voor niets aangehouden door de politie, ik neem aan dat er wel degelijk aanwijzingen zijn dat er iets met mijn kinderen gebeurd is. Deze aanwijzingen zou ik in het proces-verbaal kunnen achterhalen. Ik heb deze gegevens dus wel nodig voor doeleinden binnen de strafrechtspleging.

De minister van Justitie haalt in zijn reactie alleen twee redenen aan waarom ik het proces-verbaal wil inzien (...) terwijl ik duidelijk drie redenen heb aangegeven waarvan de bovengenoemde de belangrijkste is. Deze belangrijkste reden is niet in zijn argumentatie meegenomen."

E. beslissing college van procureurs-generaal

Bij brief van 11 oktober 2004 nodigde het College van procureurs-generaal verzoeker uit voor een hoorzitting inzake zijn bezwaarschrift van 22 december 2003. De hoorzitting vond plaats op 8 november 2004. Ook verzoekers ex-echtgenote werd in deze bezwaarschriftprocedure gehoord. Zij deelde het College van procureurs-generaal onder meer mee dat zij bezwaren heeft tegen inzage van verzoeker in alle documenten met betrekking tot het vermoeden van incest.

Het College van procureurs-generaal deelde verzoeker bij brief van 29 november 2004 zijn beslissing op het bezwaarschrift mee. Het verzoek om eigen gegevens in de zin van artikel 35 Wbp werd afgewezen, omdat het moet worden gezien als een verzoek om verstrekking van strafvorderlijke gegevens voor een buiten de strafrechtspleging gelegen doel. Volgens het College had het verzoek van verzoeker geen betrekking op de vraag of hij bij het OM correct staat geregistreerd. Om die reden kan van inzage in stukken ex artikel 35 Wbp geen sprake zijn, aldus het College.

Achtergrond

1. Wet bescherming persoonsgegevens (Wbp)

1.1. Artikel 1 Wbp

"In deze wet en de daarop berustende bepalingen wordt verstaan onder:

a. persoonsgegeven: elk gegeven betreffende een geïdentificeerde of identificeerbare natuurlijke persoon;

b. verwerking van persoonsgegevens: elke handeling of elk geheel van handelingen met betrekking tot persoonsgegevens, waaronder in ieder geval het verzamelen, vastleggen, ordenen, bewaren, bijwerken, wijzigen, opvragen, raadplegen, gebruiken, verstrekken door middel van doorzending, verspreiding of enige andere vorm van terbeschikkingstelling, (...)

(...)

d. verantwoordelijke: de natuurlijke persoon, rechtspersoon of ieder ander die of het bestuursorgaan dat alleen of tezamen met anderen, het doel van en de middelen voor de verwerking van persoonsgegevens vaststelt.

1.2. Artikel 8 Wbp

"Persoonsgegevens mogen slechts worden verwerkt indien:

a. de betrokkene voor de verwerking zijn ondubbelzinnige toestemming heeft verleend;

b.(...);

c. de gegevensverwerking noodzakelijk is om een wettelijke verplichting na te komen waaraan de verantwoordelijke onderworpen is;

d. de gegevensverwerking noodzakelijk is ter vrijwaring van een vitaal belang van de betrokkene;

e. de gegevensverwerking noodzakelijk is voor de goede vervulling van een publiekrechtelijke taak door het desbetreffende bestuursorgaan dan wel het bestuursorgaan waaraan de gegevens worden verstrekt, of

f. de gegevensverwerking noodzakelijk is voor de behartiging van het gerechtvaardigde belang van de verantwoordelijke of van een derde aan wie de gegevens worden verstrekt, tenzij het belang of de fundamentele rechten en vrijheden van de betrokkene, in het bijzonder het recht op bescherming van de persoonlijke levenssfeer, prevaleert."

1.3. Artikel 35 Wbp

"1. De betrokkene heeft het recht zich vrijelijk en met redelijke tussenpozen tot de verantwoordelijke te wenden met het verzoek hem mede te delen of hem betreffende persoonsgegevens worden verwerkt. De verantwoordelijke deelt de betrokkene schriftelijk binnen vier weken mee of hem betreffende persoonsgegevens worden verwerkt.

2. Indien zodanige gegevens worden verwerkt, bevat de mededeling een volledig overzicht daarvan in begrijpelijke vorm, een omschrijving van het doel of de doeleinden van de verwerking, de categorieën van gegevens waarop de verwerking betrekking heeft en de ontvangers of categorieën van ontvangers, alsmede de beschikbare informatie over de herkomst van de gegevens.

(...)"

1.4. Artikel 36, eerste lid, Wbp

"Degene aan wie overeenkomstig artikel 35 kennis is gegeven van hem betreffende persoonsgegevens, kan de verantwoordelijke verzoeken deze te verbeteren, aan te vullen, te verwijderen, of af te schermen indien deze feitelijk onjuist zijn, voor het doel of de doeleinden van de verwerking onvolledig of niet ter zake dienend zijn dan wel anderszins in strijd met een wettelijk voorschrift worden verwerkt. Het verzoek bevat de aan te brengen wijzigingen."

1.5. Artikel 43 Wbp

"De verantwoordelijke kan de artikelen 9, eerste lid, 30, derde lid, 33, 34 en 35 buiten toepassing laten voor zover dit noodzakelijk is in het belang van:

(...)

e. de bescherming van de betrokkene of van de rechten en vrijheden van anderen."

1.6. Artikel 45 Wbp

"Een beslissing op een verzoek als bedoeld in de artikelen 30, derde lid, 35, 36 en 38, tweede lid, alsmede een beslissing naar aanleiding van de aantekening van verzet als bedoeld in de artikelen 40 of 41 gelden voor zover deze is genomen door een bestuursorgaan als een besluit in de zin van de Algemene wet bestuursrecht."

2. Aanwijzing verstrekking van strafrechtelijke gegevens aan derden voor buiten de strafrechtspleging gelegen doeleinden (Aanwijzing Wbp) van 1 september 2001, Stcrt. 2001, 154 (op 1 september 2004 vervallen)

2.1. Achtergrond, onderdeel 1. Doel aanwijzing

"...Deze Aanwijzing regelt in welke gevallen en op welke wijze informatie kan worden verstrekt uit strafdossiers en COMPAS/hoger beroepssystemen aan derden voor buiten de strafrechtspleging gelegen doeleinden..."

2.2. Informatieverstrekking, onderdeel 4. Algemene uitgangspunten

"alleen strafdossiers

De toepassing van deze aanwijzing is beperkt tot de via COMPAS en de hoger beroepssystemen toegankelijke strafdossiers en ziet dus niet op verstrekking van informatie uit andere gegevensverwerkingen door het OM. De aanwijzing ziet dus ook met name niet op de Tijdelijke Registers COMPAS, waaronder begrepen de BOB-module, en evenmin op de gvo-module die valt onder het beheer van de zittende magistratuur.

(...)

geen plicht, maar een bevoegdheid

De WBP kent geen verplichting informatie te verstrekken, maar schept een bevoegdheid daartoe. De grenzen van die bevoegdheid zijn nader uitgewerkt in deze Aanwijzing.

(...)

geen service

Het verstrekken van informatie voor buiten de strafrechtspleging gelegen doeleinden is alleen mogelijk indien dit past binnen de taakuitoefening van de officier van justitie/advocaat-generaal en voor zover dit genoodzaakt wordt door een zwaarwegend openbaar belang (...). Dat betekent dat geen informatie mag worden verstrekt, op grond van het enkele belang dat de derde daarbij heeft.

Beheer en beslissingsbevoegdheid

De verantwoordelijkheid voor COMPAS/de hoger beroepssystemen of het onderliggende strafdossier - en daarmee de bevoegdheid om te beslissen over de verstrekking van gegevens - ligt in handen van het hoofd van het parket. Hij is de verantwoordelijke in de zin van de WBP, ongeacht de vraag waar het dossier zich fysiek bevindt (bijvoorbeeld indien dit in handen is van de rechtbank, blijft het het hoofd van het parket die beslist over verstrekking van gegevens uit dat dossier)..."

2.3. Informatieverstrekking, onderdeel 5. De systematiek van informatieverstrekkingen op grond van de WBP

"...Elke verwerking moet zijn gebaseerd op een grondslag genoemd in art. 8 WBP. Dat betekent dat de officier van justitie/advocaat-generaal moet nagaan of hij een grondslag

heeft om de informatie te kunnen verstrekken én of de ontvanger een grondslag heeft om de informatie te mogen ontvangen (is immers ook 'verwerken').

*A. Grondslagen in artikel 8 WBP voor het **verstrekken van informatie door het OM***

De voor het OM relevante grondslagen in art. 8 WBP om informatie aan een derde te verstrekken zijn:

1. de betrokkene heeft voor de verstrekking zijn ondubbelzinnige toestemming verleend (art. 8 onder a);
2. de verstrekking is noodzakelijk om een wettelijke verplichting na te komen (art. 8 onder c);
3. de verstrekking is noodzakelijk voor de goede vervulling van een publiekrechtelijke taak van het OM (art. 8 onder e).

ad 1.: (...) Verstrekking van informatie voor buiten de strafrechtspleging gelegen doeleinden door het OM zal in de praktijk zelden op grond van deze mogelijkheid geschieden. Het moge duidelijk zijn dat de toestemming van de betrokkene (in bijna alle gevallen is dit de verdachte) doorgaans zal ontbreken.

(...)

ad 2.: (...) Het gaat daarbij om voorschriften die het noodzakelijk maken de gegevens te verstrekken. Hieronder vallen alleen die wettelijke verplichtingen die zich tot het OM richten en op grond waarvan informatie verstrekt moet worden. (...) Indien een verzoek om informatie op grond van deze wetten (bijvoorbeeld om een afschrift van een vonnis) bij het OM binnenkomt, dient dit verzoek dan ook te worden doorgeleid aan de beslissingsbevoegde instantie, in dit geval de rechtbank).

(...)

ad 3.: (...) Deze grondslag in de WBP sluit aan bij de taak van de officier van justitie/advocaat-generaal die is omschreven in art. 124 Wet RO. Die omschrijving brengt met zich mee dat het uit de taakuitoefening van de officier van justitie/advocaat-generaal voortvloeit om in een bepaald geval informatie te verstrekken voor buiten de strafrechtspleging gelegen doeleinden.

De grondslag voor deze bevoegdheid is derhalve de taakuitoefening van de officier van justitie/advocaat-generaal en het uitoefenen van die bevoegdheid is nog nader ingevuld door het criterium dat er tevens sprake moet zijn van een zwaarwegend openbaar belang dat tot verstrekking noodzaakt (zie par. 6.2, eerste alinea).

In art. 8 onder e WBP is ook de mogelijkheid opgenomen om informatie te verstrekken als dat noodzakelijk is voor de goede vervulling van de publiekrechtelijke taak van het ontvangende bestuursorgaan. Persoonsgegevens mogen echter niet worden verstrekt als een geheimhoudingsplicht daaraan in de weg staat (art. 9 lid 4 WBP). De geheimhoudingsplicht voor de officier van justitie/advocaat-generaal kan alleen worden doorbroken als dat nodig is voor zijn eigen taakuitoefening of als een wettelijk voorschrift daartoe verplicht (artt. 28a jo. 144 Wet RO). Dit betekent dat de taak van het ontvangende bestuursorgaan voor het OM geen grondslag is om informatie te verstrekken.

In art. 8 WBP onder f staat de grondslag 'de behartiging van het gerechtvaardigd belang van de ontvanger van de gegevens, tenzij het belang of de fundamentele rechten en vrijheden van de betrokkene prevaleert'. Dit is echter geen basis voor informatieverstrekking door het OM. Evenals bij de tweede grondslag genoemd in artikel 8 onder e 'de publiekrechtelijke taak van het ontvangende bestuursorgaan' staat de geheimhoudingsplicht van de officier van justitie/advocaat-generaal aan een verstrekking op basis van artikel 8 onder f in de weg (art. 9 lid 4 WBP). Daarnaast kan een verstrekking op deze grondslag strijdig zijn met het vereiste van het verenigbaar gebruik (art. 9 lid 1 WBP).

B. Grondslagen in artikel 8 voor de ontvanger om de informatie te mogen ontvangen.

Als de grondslag voor de verstrekking de toestemming van de betrokkene (art. 8 onder a) of een wettelijk voorschrift (art. 8 onder c) is, zal de grondslag voor de ontvanger om van het OM de informatie te mogen ontvangen over het algemeen dezelfde zijn. Dat is ook het geval als het OM de verstrekking op de eigen taak baseert (art. 8 onder e) en de ontvanger een bestuursorgaan is dat de informatie voor zijn eigen taak nodig heeft.

Als daarentegen het OM de verstrekking op de eigen taak baseert maar de ontvanger is géén bestuursorgaan, dan kan als grondslag voor het ontvangen dienen art. 8 onder f: het ontvangen van de informatie is noodzakelijk voor de behartiging van het gerechtvaardigd belang van de ontvanger, tenzij het belang of de fundamentele rechten en vrijheden van de betrokkene, in het bijzonder het recht op bescherming van de persoonlijke levenssfeer, prevaleert. Deze grondslag is dus aan de ontvangende kant wel bruikbaar. De grondslag voor het OM om informatie te verstrekken is in dat geval een andere dan de grondslag voor de ontvanger om de informatie van het OM te mogen ontvangen..."